

Ο σκηνοθέτης Jeremy Podeswa (διαβάζεται Τζέρεμι Ποντεσουά) γεννήθηκε το 1962 στο Τορόντο του Καναδά, πραγματοποιεί δε σπουδαία καριέρα στην διπλανή Αμερική, με αρκετές σημαντικές επιτυχίες στο ενεργητικό του: τα τηλεοπτικά *Queer as Folk*, *Nip/Tuck* και *Six Feet Under* καθώς επίσης και τις κινηματογραφικές ταινίες "The Five Senses" (στην Ελλάδα κυκλοφόρησε ως "Αισθήσεις") και "Eclipse" ("Εκλειψη").

Για την τρίτη του απόπειρα στην μεγάλη οθόνη ο Ποντεσουά επέλεξε να απομακρυνθεί όσο το δυνατό πιο μακριά από το Χόλιγουντ και ότι αυτό προεβόει. Τόσο θεματικά αλλά όσο και κινηματογραφική άποψη η νέα του απόπειρα θυμίζει έντονα τις ταινίες εκείνες τις οποίες θα περίμενε κανείς να φέρουν την υπογραφή Ευρωπαίου κινηματογραφιστή.

Αν μάλιστα συνεχίσουμε τον άνω συλλογισμό, φτάνουν στην διαπίστωση πως η νέα ταινία του Αμερικανοκαναδού σκηνοθέτη θυμίζει έντονα ταινίες του νέου ελληνικού κινηματογράφου, και δη από εκείνες οι οποίες εξασφάλισαν στον Παντελή Βούλγαρη την εκτίμηση που τρέφουν προς το άτομο σκηνοθέτες, κριτικοί και ηθοποιοί του παγκόσμιου κινηματογραφικού στερεώματος. Βαθύτατα ποιητική, περίπλοκη, όμορφη και αντισυμβατική η ταινία του Ποντεσουά ξετυλίγεται σε αργό ρυθμό χωρίς ποτέ να χάνει το παιχνίδι της διατήρησης του αμείωτου ενδιαφέροντος του κοινού. Αποτελεί δε την πρώτη Ελληνοκαναδική παραγωγή στην ιστορία της έβδομης τέχνης, με γυρίσματα τόσο στην Αθήνα, όσο και στην Ύδρα και Μυτιλήνη και με την διακριτική και - παραδόξως - υποβλητική μουσική του Νίκου Κυπουργού να αναλαμβάνει ρόλο πρωταγωνιστή, προσθέτοντας άπλετες πινελιές ελληνικής ομορφιάς στα μουντά χρώματα τα οποία ο Ποντεσουά επιλέγει για να "ντύσει" με αυτά τις χαμηλών τόνων και ρυθμών κινήσεις της κάμερας του.

Υπόθεση

Η ταινία του Ποντεσουά - όπως άλλωστε θα έχετε διαβάσει στην προηγούμενη αναφορά που έγινε σε αυτή μέσω του "εν κατακλείδι" - ονομάζεται "Fugitive Pieces" (στην Ελλάδα κυκλοφορεί ως "Συντρίμια Ψυχής"), είναι δε βασισμένη στο ομώνυμο μπεστ σέλερ της Anne Michaels, το οποίο στην Ελλάδα κυκλοφόρησε με τον τίτλο «Κομμάτια Φυγής».

Ημέρες του Δεύτερου Παγκόσμιου Πόλεμου. Ο Jakob Beer, ένα εννιάχρονο αγόρι Εβραίο-πολωνικής καταγωγής, γίνεται μάρτυρας της δολοφονίας των γονιών του και της απαγωγής της αδερφής του από τη Γκεστάπο. Καταφέρνει να ξεφύγει και τελικά διασώζεται από τον Athos (Άθως), έναν γενναίο Έλληνα αρχαιολόγο που τον περνάει λαθραία από τα σύνορα και τον οδηγεί στο ασφαλέστερο περιβάλλον του νησιού του, στην κατεχόμενη πατρίδα του. Για τα επόμενα τρία χρόνια ο Athos αγωνίζεται να γιατρέψει τα ψυχικά τραύματα του παιδιού. Στο τέλος του πολέμου, μεταναστεύουν στο Τορόντο για να ξεκινήσουν μία νέα ζωή -όμως ο Jakob δεν καταφέρνει να αναρρώσει από την τραυματική του εμπειρία. Οι εφιάλτες με την εικόνα της αδερφής του στοιχειώνουν τον ύπνο του και τον ακολουθούν στη ζωή του,

Fugitive Pieces / Συντρίμια Ψυχής

σαν σκιά...

Αρκετά χρόνια αργότερα, ο Athos έχει πεθάνει και ο Jakob ζει μια απομονωμένη ζωή. Η γνωριμία του με την Alex, μία όμορφη και έξυπνη διανοούμενη, διακόπτει τη μοναξιά του. Ο έρωτάς τους επισφραγίζεται με το γάμο τους. Η Alex προσπαθεί να οδηγήσει τον Jakob σε νέες σφαίρες ψυχικής ανάτασης, αλλά εκείνος την απομακρύνει, βυθισμένος στη μελέτη των τραγικών συμβάντων της Ιστορίας. Όταν η Alex συνειδητοποιεί ότι δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τα φαντάσματά του, ο γάμος τους φθάνει στο τέλος του. Συγκλονισμένος από την αποτυχημένη έκβαση της σχέσης τους, ο Jakob ξαναγυρίζει στην Ελλάδα.

Το πέρασμα του χρόνου και η έκδοση δύο βιβλίων του, λειτουργούν σαν καθαρτήριο μέσα του και φέρνουν γαλήνη στην καρδιά του. Είναι και πάλι έτοιμος να αγαπήσει. Το όνομά της είναι Michaela: μια γυναίκα αφοσιωμένη στο μεγαλείο της ζωής, η βαθιά αγάπη της οποίας για τον Jakob τον βοηθά να δραπετεύσει, επιτέλους, από τη σκοτεινή λεωφόρο της θλίψης του. Μετά από δεκαετίες που έσκαβε το παρελθόν του ψάχνοντας το νόημα της ύπαρξης και της ζωής, ο Jakob το βρίσκει όχι σε ιστορικά αρχεία και μνήματα, αλλά στην αγκαλιά μιας γυναίκας. Σαράντα χρόνια μετά από τότε που του πήραν τη ζωή, ο Jakob είναι έτοιμος να αρχίσει επιτέλους να ζει. Όμως η μοίρα παίζει το δικό της παιχνίδι...

Εκπληκτικός στην ερμηνεία του Athos ο Κροάτης Ράντε Σερμπέντζια (Βραβείο Καλύτερης Ανδρικής Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Ρώμης), ο οποίος για τις ανάγκες του συγκεκριμένου ρόλου χρειάστηκε να μάθει Ελληνικά όπως πολύ καλός είναι στον ρόλο του ενήλικα Jakob ο βρετανός ηθοποιός του θεάτρου Στίβεν Ντιλέιν. Για μια ακόμη φορά - και μάλιστα χωρίς να κοπιήσει ιδιαίτερα - η Θέμις Μπάζακα αποδεικνύει πως δίκαια θεωρείται ως μια από τους καλύτερους ηθοποιούς της γενιάς της, ενώ αντίθετα ο αδύνατος κρικός της ταινίας είναι η Ρόζαμουντ Πικ, η οποία με την μάλλον αδιάφορη ερμηνεία της και "κρύα" ομορφιά αποτυγχάνει να δώσει βάθος στον ρόλο της αγαπημένης του Jakob. Μικρότερους ρόλους διατη-

ρούν και οι Γιώργος Καραμύχος και Μέμος Μπεγνής.

Τζέρεμι Ποντεσουά

Τι όμως οδήγησε τον Τζέρεμι Ποντεσουά να σκύψει με τόση προσοχή και φροντίδα πάνω από το βιβλίο της Μάικλς, γράφοντας μάλιστα και το σενάριο της ταινίας; Κατ' αρχάς να αναφέρουμε πως ο Αμερικανοκαναδός σκηνοθέτης όχι μόνο είναι εβραϊκής καταγωγής αλλά και ο πιανίστας πατέρας του υπήρξε και το μοναδικό άτομο της ευρύτερης οικογένειας του που κατάφερε να επιβιώσει στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

«Ένα από τα πράγματα που μου άρεσαν στο βιβλίο είναι ότι, ενώ περιγράφεται μια ιστορία του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, ουσιαστικά μιλάει για τρομακτικά πράγματα που μπορεί να ζήσει κανείς σε οποιαδήποτε εποχή» διευκρινίζει ο Ποντεσουά. «Οι άνθρωποι τραυματίζονται όχι μόνο από τραγωδίες σαν αυτή του Ολοκαυτώματος, αλλά και από δικές τους προσωπικές τραγωδίες. Όλοι έχουμε μέσα μας την εμπειρία της απώλειας, χάνουμε ανθρώπους που αγαπήσαμε. Έκανα μια ταινία για το πώς ξαναβρίσκεις λόγους να ζήσεις, για την ευγένεια, για τη μνήμη ως κουλτούρα, την ιστορική μνήμη, τη μνήμη των ανθρώπων, για όλα εκείνα τα ιδεώδη που δεν διακυβεύτηκαν μόνο στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο αλλά αποτελούν ένα συνεχές ζητούμενο. Ο πόλεμος διαδραματίζεται στην Ελλάδα, συνήθως σε δεύτερο πλάνο. Σε πρώτο πλάνο είναι μόνο ο φόβος που προκαλεί και η απόγνωση».

Παράλληλα, ο Ποντεσουά δεν κρύβει την αγάπη του προς της Ελλάδα και το Ελληνικό τοπίο ειδικότερα. «Ηλθα στην Ελλάδα πρώτη φορά στα δεκαεπτά μου, τότε που όλοι εξερευνούμε τον κόσμο», θυμάται ο Ποντεσουά. μιλώντας στην ελληνική εφημερίδα Καθημερινή. «Χρόνια μετά, έφερα την πρώτη μου ταινία στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης, κι εκεί είχα μια πραγματικά υπέροχη εμπειρία. Όταν αποφάσισα να κάνω το «Fugitive pieces» ήρθα στην Ύδρα, στη Ζάκυνθο και στην Αθήνα για να βρω τα σημεία όπου θα γίνονταν τα γυρίσματα. Κάθε φορά που επιστρέφω, τη γνωρίζω βαθύτερα. Λόγω του βιβλίου μελέτησα και τη γερμανική κατοχή της Ελλάδας καθώς και την αντίσταση».

Οι συνθήκες στα γυρίσματα δεν ήταν οι καλύτερες, αλλά ο σκηνοθέτης λάτρεψε το ελληνικό τοπίο, κυρίως αυτό της Ύδρας. «Τεχνικά, το να κάνεις γυρίσματα στην Ύδρα δεν είναι εύκολη υπόθεση. Όμως έχει αυτά τα σπίτια στην κορυφή του λόφου, τα γαϊδουράκια, τους ανθρώπους που δεν διστάζαν να συμμετάσχουν σε κάθε τρέλα που τους ζητούσε. Είναι ένας πολύ ξεχωριστός τόπος, μοναδικός. Εκεί γράφεται και το τέλος της ιστορίας. Ας μην το αποκαλύψουμε. Είναι σκληρό για τους ήρωές μου. Όμως, ακόμη κι αν τα πράγματα δεν έρχονται όπως τα θέλουμε, οι άνθρωποι που αγαπήσαμε και που βρεθήκαμε μαζί τους, ακόμη κι αν εμείς χαθούμε συνεχίζουν. Είναι σημαντικό να νιώθεις ότι είσαι θνητός. Σου λέει μέσα σου να ζήσεις το τώρα».

Το "Fugitive Pieces" προβάλεται αυτές τις μέρες σε επιλεγμένους κινηματογράφους του Σίδνεϊ.